

ตั้งเป้าแก้ปัญหาน้ำท่วม-น้ำแล้งลุ่มแม่น้ำสาย-รวก ม.แม่ฟ้าหลวง-สนทช.-พม่า-จีนจับมือเปิดตัวโครงการวิจัย

วันศุกร์ ที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565, 19.50 น.

น้ำท่วม น้ำแล้ง ลุ่มแม่น้ำสาย-รวก ม.แม่ฟ้าหลวง สนทช. พม่า จีน

ตั้งเป้าแก้ปัญหาน้ำท่วม-น้ำแล้งลุ่มแม่น้ำสาย-รวก ม.แม่ฟ้าหลวง-สนทช.-พม่า-จีนจับมือเปิดตัวโครงการวิจัย

เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565 ที่โรงแรมเลอเมอริเดียนเชียงใหม่รายริสอร์ท จ.เชียงใหม่ ได้มีการการเปิดตัวโครงการวิจัยเรื่อง “การประเมินร่วมกันของไทย-เมียนมาร์เรื่องอุทกภัยและภัยแล้งเพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำข้ามแดน” โดยมีนายสุรสิทธิ์ กิตติมณฑล เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ(สทช.) รศ.ชยาพร วัฒนศิริ อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ผู้แทนเอกอัครราชทูตจีน ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนหน่วยงานไทยและเมียนมา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมกว่า 30 คน เข้าร่วม

นายสุรสีห์กล่าวว่า แม่น้ำสาย-รวกเป็นแม่น้ำระหว่างประเทศและเป็นพรมแดนระหว่างไทย-เมียนมา โดยมีต้นน้ำอยู่ที่พม่าไหลผ่านอำเภอแม่สายลงแม่น้ำโขงที่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ อ.เชียงแสน จ.เชียงราย ซึ่งปัจจุบันพื้นที่ตอนล่างของลุ่มน้ำบริเวณตลาดสายลมจอยฝั่งไทยและตลาดท่าขี้เหล็กฝั่งพม่า ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมฉับพลันในช่วงฤดูฝน ส่งผลกระทบต่อชุมชนเมืองและเขตเศรษฐกิจ รวมถึงประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อผลิตน้ำประปาและทำการเกษตรในช่วงหน้าแล้ง

ADVERTISEMENT

นายสุรสีห์กล่าวว่า สนทช.ได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงดำเนินโครงการวิจัยขึ้นนี้โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลจีนและกองทุนพิเศษภายใต้กรอบความร่วมมือแม่โขง-ล้านช้าง จำนวน 12 ล้านบาท เพื่อศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะ รวมทั้งพัฒนาเครื่องมือในการบริหารจัดการน้ำร่วมกันคือ 1.การพัฒนา Mobile Application สองภาษา ได้แก่ ภาษาไทยและภาษาเมียนมา ที่ข้อมูลสถานการณ์น้ำ การวิเคราะห์น้ำท่วม-ภัยแล้ง พร้อมทั้งคาดการณ์ล่วงหน้าให้ประชาชนในพื้นที่ทราบเพื่อเตรียมพร้อมรับมือ 2.การพัฒนาระบบแจ้งเตือนปัญหาที่เกิดขึ้นบริเวณแม่น้ำ 3.แบบจำลองการบริหารน้ำเพื่อใช้ในการวางแผนและประกอบการตัดสินใจ 4.แผนการจัดการน้ำระดับตำบลแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งต่อให้คณะกรรมการลุ่มน้ำ องค์กรผู้นำและหน่วยงานในพื้นที่

รศ.ชยาพร กล่าวว่าแม่จะมีอุปสรรคในเรื่องของโรคระบาด แต่ที่มนักวิจัยได้สรุปผลไว้อย่างดีเยี่ยมและบรรลุเป้าหมายของโครงการเพื่อความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ ในมุมมองทางการเมืองแม่น้ำสาย-รวกเป็นเส้นพรมแดนแบ่ง 2 ประเทศแต่ทั้งสองประเทศต่างต้องดื่ม้ำ ใช้น้ำทำการกสิกรรมเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงต้องร่วมกันจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะหากจัดการไม่ดียอมเกิดความขัดแย้ง

ทั้งนี้ หลังจากพิธีเปิดโครงการวิจัย นายสุรสีห์และรศ.ชยาพร ได้ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวเพิ่มเติม โดยนายสุรสีห์ กล่าวว่า เราจำเป็นต้องศึกษาร่วมกันเพราะไทยและเมียนมาต่างประสบอุทกภัยและภัยแล้ง เราเห็นว่าเวทีที่จะสามารถหารือกันได้คือความร่วมมือแม่น้ำโขง-ล้านช้างซึ่งมีสมาชิก 6 ประเทศ รวมถึงจีน

ผู้สื่อข่าวถามว่า โมเดลจากงานวิจัยนี้สามารถนำไปใช้กับแม่น้ำโขงได้หรือไม่ นายสุรสีห์กล่าวว่า แม่น้ำโขงเรามีกรอบความร่วมมือของเอ็มอาร์ซี อย่างไรก็ตามจีนได้ให้ความร่วมมือเรื่องการบริหารจัดการน้ำเป็นอย่างดีโดยมีเวปไซด์แจ้งข้อมูลกันอยู่แล้ว เราพยายามให้ข้อมูลนี้ถึงมือชาวบ้าน

รศ.ชยาพร กล่าวว่า นักวิจัยมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้คุยกับนักวิจัยในพื้นที่ และคุยกับชาวบ้าน แม่ที่ผ่านมามีอุปสรรคเรื่องโควิดและปัญหาภายในของพม่า มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงอยากทำเรื่องนี้เพราะเราอยู่ในพื้นที่และเป็นปัญหาใหญ่ข้ามแดน โดยนักวิชาการของสองประเทศมีช่องทางหารือกันได้อย่างลึกซึ้ง เท่าที่ทราบจีนอาจไม่สนับสนุนเรื่องการให้ทุนต่อแต่เรายังต้องการทำอย่างต่อเนื่องจึงอยากฝาก สนทช.

เมื่อถามว่าสถานการณ์ในพม่าเกิดรัฐประหาร มีปัญหาเรื่องการประสานกับฝั่งพม่าหรือไม่เพราะไม่แน่ใจใครเป็นตัวแทนรัฐบาล อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงกล่าวว่า เราไม่ได้ติดต่อโดยตรงกับรัฐบาลพม่า แต่เรามีมิตรที่ทำงานร่วมกันอยู่มากคือกลุ่มคนทำงานพัฒนาและนักวิชาการในพม่า และนักวิจัยจากประเทศจีน แต่ตอนนี้มีปัญหาว่าเราเข้าไปลงพื้นที่ในพม่าไม่ได้เลยเพราะมีสถานการณ์ความไม่สงบ แต่เมื่อไหร่ที่พม่าเปิดประเทศจะสามารถเข้าไปทำงานได้ทันที โดยแอปพลิเคชันยังสามารถพัฒนาข้อมูลเชื่อมต่อกับแม่น้ำโขง ซึ่งมีนักวิชาการหลายประเทศทำงานร่วมกัน และคิดว่าอนาคตแอปพลิเคชันนี้จะสามารถนำมาใช้กับแม่น้ำโขงได้

นายอภิสม อินทรลาวัณย์ ประจำสำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงและหัวหน้าทีมวิจัย กล่าวว่า เทาที่ศึกษาพบว่ามีผลกระทบของฝนและการเปลี่ยนแปลงประโยชน์การใช้ที่ดินรวมถึงการถล่มคูคลอง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแม่น้ำสาย-รวก ซึ่งปกติพื้นที่ลุ่มแม่น้ำสายน้ำมีท่วมอยู่แล้ว แต่เพียงแต่เมื่อมีการตั้งถิ่นฐานผิด จึงเป็นอุปสรรคต่อการไหลของน้ำ ดังนั้นงานวิจัยจึงเน้นไปที่ชุมชน เพราะที่ผ่านมามักมองไม่เห็นความสำคัญของแม่น้ำสายเพราะเป็นแม่น้ำเล็กๆ ขณะเดียวกันมีความแตกต่างเรื่องการใช้ที่ดินโดยฝั่งพม่าใช้ทำเหมืองทอง เหมืองแมงกานีส ขณะที่ฝั่งไทยใช้ทำกสิกรรม ดังนั้นจึงเป็นห่วงว่าการทำเหมืองจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ จึงต้องคุยและทำงานร่วมกันโดยโครงการต้องทำข้อมูลร่วมกันก่อน และเอาเรื่องที่เราเห็นตรงกันหรือประสบปัญหาเหมือนกันคือน้ำท่วม-แล้ง แต่เราไม่มีสถานีวัดน้ำร่วมกันเลย ที่ผ่านมาใช้ข้อมูลดาวเทียมซึ่งไม่แม่นยำ จึงควรมีสถานีวัดของตัวเองและได้เคยยื่นผ่านคณะกรรมการชายแดนส่วนท้องถิ่น(TBC) ซึ่งเขาก็ต้องทำเรื่องไปที่เนปิดอร์ แต่ยังไม่มีความคืบหน้า

นายอภิสม กล่าวว่า เมื่อทั้งสองฝ่ายร่วมกันทำข้อมูลแล้ว อาจต้องทำจากทัศนข้างหน้า เพื่อคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ผลจากการสร้างเขื่อนในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาและลุ่มน้ำโขง มีผลอย่างไร หรือถ้ามีการขยายตัวของเมือง แต่เนื่องจากสถานการณ์การเมืองในพม่าไม่ปกติทำให้ไม่ได้ข้อมูลเท่าที่ควร แต่เราได้ข้อมูลชุดแรกมาแล้วคือภาพถ่ายสถานะปัจจุบันของลุ่มน้ำเป็นอย่างไร ส่วนข้างหน้าก็ต้องไป